

Vychází 1., 10., 20. každého měsíce o 11. hod.
Expedice se nachází na ostrově Kampa 508—III.

Předplatní podmínky:
Pro Prahu: čtvrtletně 90 kr., půlletně 1 zl. 80 kr., celoročně 3 zl. 60 kr.
(Předplacení pro Prahu přijímá též Národní knihkupectví **Em. Petřika**.)

DALIBOR.

S poštou v říši rakouské: čtvrtletně 1 zl., půlletně 2 zl., celoročně 4 zl.

V státech německých: čtvrtletně 25 stř. gr., půlletně 1 tol. 20 stř. gr., celoročně 3 tol. 10 stř. gr.

Pro Rusko: čtvrtletně 1 rubl, půlletně 2 rubly, celoročně 4 rubly.

Časopis pro hudbu a umění vůbec.

Slovo o ruské hudbě církevní.

(Pokračování.)

Knížky obsahující zpěvy, které se zachovaly až do naší doby, jsou velmi vzácné; chovají se v klášteřích. Nejhlavnější základy hudební jsou *Octoechus* (Oktoich) a *Irmologion*, jež obsahují verše komponované od sv. Jana Damascenského a nazývají se *stepennými*, výtahy to ze žalmů 119 a 134. Zpívají se při obřadech církevních po celý týden na základě jednoho z osmi tónů a zakládají se na starých škálách. Každý hlas stepenný se roztrídí ve 3 antifony, vyjma osmý, který se rozděluje na čtyři místo na tři. Knížka *Obichod cerkovnyj* jest jakýsi druh breviáře utvořen na osmi tónech předešlých děl, a obsahuje obřady mešní Basilia Velkého, jakož i Jana Zlatoústého. Zmíní se dlužno též o několika zlomech čtverozpěvů od M. Lumakina, ředitele zpěvu hraběte Šeremetěva. Lumakin vzal za základ starořecké škály, na něž harmonisoval původní zpěv církevní, a pomocí bedlivého bádání podařilo se mu dodat melodií velebnosti a plnosti tohoto starého zpěvu, jenž se za našich dnů úplně vytratil a o němž i národové na západě nemají více určitého ponětí.

Pokroky v hudbě, které udály se mezi tím v západní Evropě, vnikaly znenáhla i na Rus. Za cara Feodora (ku konci XVII. století) zavzněly v chrámech poprvé *zvuky zpěvů vícehlasých*. Tento zpěv se však všeobecně nerozšířil, a užívalo se ho tu a tam v některých ruských chrámech. Všeobecně zaveden byl teprve za Petra Velkého. Petr ustanovil zpěvy částečné, které pak přijaly vkus italský. V té věci měl vplyv osvícený a hudby znalý biskup Theofan Prokopovič, který roku 1719 navrhl, aby se sestavily sbory pěvecké hlavně pro svatou synodu, tak zvané *synodální*. Petr schválil tuto myšlenku a dal také takový sbor pro svou soukromou kapli zříditi. Theofan hleděl též povznést hudbu církevní posláním hudebníkův do ciziny. Až do času císařovny Alžběty nebyly v Rusi církevní zpěvy než pouhé nápodobňování zpěvů italských.

Domácí zpěv se v Rusi zcela nevyvinul, a nižádný skladatel ho nevykořistil. Císařovna Alžběta povolala hudební umělce k svému dvoru, na př. Raupacha, Boulonda, Araye, Salieriho a Statzera. Tito umělci podali první návod k pravidlům o zpěvu, jehož se užívalo v Evropě; dle jich návodu se vycvičili obratní kapelníci Račinský a Berezovský (1743), kteří se později stali profesory zpěvu. Pěvci dvorní byli Malorusové, jejichžto ohební a čistí hlasové byli výteční k

nápodobňování zpěvu dle slohu italského. Při mnohých příležitostech povolala si císařovna tyto zpěváky k produkcím, kdežto byli doprovázeni hudbou instrumentální při provozování oper od cizích mistrů. Provozovaly se též oratoria, mezi jinými jedno z žalmů Davidových s hudbou od Raupacha, složené do veršů od Lomonosova. Též císařovna Kateřina zavedla mnohé opravy v zpěvích církevních. Proto pro všecko se přece sloh italský silně vyvíjel a potlačoval princip prvotních zvláštností těchto zpěvů. Skladatelové oné doby byli sami horliví nápodobovatelé slohu slavných mistrů italských a německých, jimžto se svět obdivoval. Schlözer, jenž se od roku 1761 do 1765 v Petrohradě zdržoval, líčí ve své autobiografii dojem ruské církevní hudby: „O jednom velkém svátku dostal jsem se do císařské dvorní kaple, abych slyšel znamenitou ruskou hudbu církevní, provozovanou bez průvodu jakéhokoliv nástroje. Pomysleme si stálý, dobře placený sbor, skládající se asi z 12 basistů, 13 altistů a 15 diskantistů, tedy přes 50 pěvců a rovněž tolik učňů, jež ustavičně cvičí ředitel a inspektor. Při denních službách zpívají jich jen několik; v neděli, když je carovna přítomna, zpívají figuralně mši; o velkých svátcích provozují ale zvláštní od Galuppiho a Ukrajinců (kteří jsou nejhudebnější národ v Rusi, jako Čechové v Německu) složené žalmy, chvalozpěvy a jiné skladby, v nichž sloučena jest vřelost italských melodií s něžnou hudbou řeckou. Takovýto církevní koncert od tak četného a vycvičeného sboru provozovaný, zní nevýslovně velkolepě. Jsou to nejlíbeznější hlasy (nikoliv ženských neb kleštěnců) a spolu nejsilnější. Pulpity, před nimiž stojí basisté, se otrásají.“ Galuppi, uslyšev poprvé ruský církevní koncert, zvolal: „Tak velkolepý sbor jsem nikdy v Itálii neslyšel.“ Cizí kapelníci, do Ruska povolání (Galuppi 1713 a Sarti 1784), zavedli v Rusku hudbu vokální, koncertní, a zohavili zpěvy mešní, dadouce jim kadenci italskou a změnivše prvotní melodii, která pak tím pozbyla úplně své původnosti. Tyto zpěvy se nazývaly zpěvy dvorní. *Bartňanský* (1751 až 1825), nazývaný „ruským Palestrinou“, umělec to nevšedního nadání, byl poslán od Kateřiny do Itálie, by se hudebně vzdělal; a však Itálie nebyla již onou, co bývala za starodávna. Skladatelové hudby církevní zapomněli na své poslání, jež jim ukládala budoucnost umění. Operní frása zaujaly místo velebné a vznešené hudby starých mistrů. Tak na příklad byla hudba na úpadku za doby Vinciho, Pergoleseho, Naniniho, Jomelliho, Picciniho, Sacchiniho a t. d., a právě v tom čase nabyl Bartňanský prvního vychování v Itálii.

Jsa úplně proniknut touto hudbou operní, jenž byla

tehďáž na čase, zanesl zárodek k ní do Rus. Ale cit a duch jeho nebyly přece porušeny nadbytkem roulad a fioritur. Jeho zpěvy jsou jadrné, jeho harmonisace je vznešená a jeho frase překypují vřelým citem. Všechny tyto vlastnosti jeví se v jeho *Chvalozpěvu cherubinův*, jež dne 17. února 1842 Žofinská akademie řízením Aloise Jelena v Praze provozovala. Slovan- ský živel básnický a srdečná jemnoduchost, jenž zabíhá až k tesklivosti, vyjadřena jest důstojnou církevní formou v této skladbě. Bartňanský byl by býval zajisté ještě značnějším skladatelem, kdyby se nebyl dal tak ovládat vkusem ital- ským; složil 35 církevních koncertů čtyřhlasých, 10 pro po- dvojně sbory a jednu trojhlasou mši. Po boku Bartňanského zasluhuje zmínky *Dekterev*. Jeho koncerty jsou velmi dů- kladně zbudovány; avšak jeho snaha po rouladách setřela s jeho skladeb pravý pel církevní hudby; zanášelf se příliš povrchně kombinací hlasů. Kromě těchto ruských skladatelů dlužno také se zmíniti o několika kapelnících cizích, mezi ni- miž Sarti zasluhuje prvního místa. Jeho skladby, zvláště mše, mají ráz imposantní. Totéž platí o jeho osmihlasém ruském žalmu s průvodem celého orchestru a 100 ruských loveckých rohů. Kníže Potemkin dal r. 1788 uspořádat v Jasích velkou hudební slavnost, při níž 500 zpěváků provo- zovalo skladbu od Sartiho *Te Deum laudamus*. Náramný počet hudebníků, ba i děla doprovázely tento zpěv. V cír- kevní hudbě pozorujeme dvojí sloh, jenž se v Rusi vyvinul; první mohl by být nazván *slohem italianisovaným* a byl za- veden cizinci ze západu; druhý jest ona *jednoduchá a naivní melodie*, pocházející od Řeků zároveň s náboženstvím kře- stanským, zpěv to sv. Jana Damascenského. Na štěstí sloh italský nevnikl do prvotního zpěvu církevního, který zůstal neporušen, poněvadž nesloužil za thema k jiným výtvorům; ba možno říci, že zpěv ten nachází se v tomtéž stavu, jako za času svého vzniku. Tento zpěv se udržel v breviářích ruských. Císař Pavel zpozorovav, že v některých chrámech se zpívaly kusy koncertní, obsahující verše ze skladeb mo- derních, rozkázal (18. květ. 1797), aby se provozovaly pouze staré zpěvy. Ale přes to zpěv italský rozšiřoval se v ru- ských chrámech náramně. Alexandr I. toto spozorovav a seznav, že hudba Bartňanského špatně se provozovala a že staré zpěvy církevní, na místě aby se zdokonalovaly, více a více k úpadku se klonily, zapověděl provozování nových skla- deb ve své soukromé kapli a rozkázal, aby se tam pouze staré zpěvy pěstovaly. Tato záповěď rozšířila se i na vše- chny ostatní chrámy. Císař Mikuláš rozkázal, aby vydán byl nově *Zpěvník svatých*, jež svatá synoda nazvala *Irmologii* *zpěvu i s nápěvy*. Již car Alexej dal rozsaditi zpěvy pro 4 hlasy, jenž dříve byly jen pro jeden, a rozkázal zároveň, aby se v prvotní melodii ničeho nezměnilo; avšak vzdor tomu změnila harmonie moderní přec její výraz. Toto vydání zpěvů obsahuje několik svazků, a sice *Irmologii* a *Breviář*. — Ku skladatelům církevní hudby v Rusi náležejí také: Carcelli, Hirsch, Davidov, Kozlovský, Naumov, Turčenov a Lvov. Naumov složil několik děl zdařilých, Hirsch několik círke- vních skladeb, jako modlitbu *Pater noster*, *Kyrie eleison*. Zpěv- ničky církevní byly pro čtyry hlasy od Turčeněva uspořáda- ny. Lvov skladbami získal si evropské jméno. Konečně dlužno se zmíniti o několika sborech, jenž si dobyly dobré pověsti. Moskva měla na začátku tohoto století 5 sborů: universitní, golicinský, sbor sv. synody, akademický a arci-

biskupský. Zároveň byly v Moskvě sbory hraběte Razumov- ského, M. Beketova, knížete Golicina Nesvitského. V Petro- hradě byly znamenitý sbor dvorní a sbor hraběte Šeremetěva. (Pokračování.)

Pamětní spis

o rakouských a francouzských žestových de- chových nástrojích.

Sepsal Václav Červený.

(Dokončení.)

Ad. Sax považuje též točitelnou ozvučnici (Schallbecher) za nový vynález; avšak on jest rovněž tak starý, jak přede- šlý. Kolonič, kapelník 7. praporu mysliveckého, měl už r. 1849 altový nástroj do F pod jmenem „Corno Tragone“, je- hožto ozvučnice se do předu i do zadu otáčeti dala.

Zesnulý J. Rott, továrník v Praze, užil točitelné ozvuč- nice u svého barytonového solového nástroje „Glagolu“ a Bock ve Vídni předložil docela jurorům podobně zřízené nástroje, které v jeho cenníku vykresleny byly, aniž by se mu bylo za to jakéhosi uznání dostalo.

S třetí a poslední domnělou Saxovou novinkou, totiž že užívá klapek a pistonů na jednom a tomž nástroji, nestojí to mnohem lépe, než s předešlým. V rakouské úřední zprávě praví se o tomto vynálezu, že má záhadnou praktickou cenu; my však dodáváme, že je už dávno znám a dávno už odsou- zen. Podobné mašinové a zároveň klapkové stroje nebyly už před několika desíletími v Bavorsku nic nového a byly tam s rovněž takovou snadnou resignací odstraněny, jako v Rakousku klapkové nástroje, když se byly mašiny objevily.

Všechny tyto Saxovy vynálezy a opravy rozpadnou se v historii nástrojářství v nivec. Námitky naše, zakládající se na objektivních důkazech, mohly by se snad někomu jednostranné zdáti, kdybychom neměli o pravdivosti jejich doklad, jenž vycházejí od nejznamenitějších znalců francouzských, jí pečeť nezvratné pravdy dodává. Doklad ten nachází se v časopise „*Courrier francais*“ od 4. srpna 1868 a zní:

„V mezinárodním zápasu přišla relativní porážka naší hudby vojenské na jevo. Před nějakým časem prohlásil skromný p. Sax, že se vojenské kapelly nemohou nikterak obejít bez jeho znamenitých nástrojů. Nicméně ale tleskalo dne 21. lipna 1867 ve výstavném paláci při bouřlivém vo- lání 25.000 posluchačů s nadšením podivuhodným výkonům cizích vojenských kapel, které naprosto neznají vynálezů Saxových. Obecenstvo, umělci, jichž bylo na tisíce, ano sám císař Napoleon III., byli při produkcích v Tuileriích uchvá- ceni mohutností *rakouských* a pruských hudebních kapel, vzácnou krásou jejich tónů, slovem jejich patrnou předností. Zde neplatily Kastnerovy, Fetisovy, Jonasovy vysvědčení, me- dailie, privilegie, které Saxovy přiřknuli! Titěž umělci, kteří byli druhdy předmětem Saxových sarkasmů a ironií, pak pro- dukce sama a konečně nástroje cizích umělců vyhlášeny byly tu za lepší, než naše. Toto vítězství je tím významnější, uvážíme-li, že rakouská do Paříže přibylá kapela losem k tomu určená byla a že Prusko svůj granátnický sbor k tomu ustanovilo, co zatím my jsme sestavili k hudebnímu zápasu proti všem pravidlům zvláštní sbor — hudba to pařížské gardy. Pruská a rakouská hudba jsou pravé vojenské ka-

pely, vždy hotové táhnouti do boje, co zatím hudba pařížské gardy nic vojenského do sebe nemá, leda uniformu a gázi. Kojíme se nadějí, že administrace vojenská nebude od nynějška více důvěrovati ve vynálezy páně Saxovy. Cizí hudební kapely vojenské, které neznají vynálezů Saxových, docílily většího efektu, než zasloužili umělci pařížské gardy, kteří jsou opatřeni hojně kornami Saxovými.“

K tomu můžeme dodati, že rakouská vojenská kapela, která v Paříži závodila, měla své žestové nástroje, jmenovitě 3 armádní pozouny z továrny V. Červeného z Králové Hradce. První cena připadla nejprve rakouské a pruské, a pak teprve francouzské hudbě.

Soudí-li se ze všech fakt, které jsme uvedli v článku tomto, vysvitá z toho jak následuje: Předčí-li nástroje rakouské nad francouzskými, tedy měl být V. F. Červený nejhlavnější průmyslnický zastupitel jejich zvláštností a předností při poslední výstavě Pařížské nejméně na roveň postaven s A. Saxem.

Úvahy.

Pijanovo dědictví, slova od V. Šmilovského, sbor pro mužské hlasy s průvodem piana, složil Josef Bergmann, op. 17. U Christopha a Kuhé v Praze. (Pokračování.)

V druhém odstavci vypravuje básník, kterak tento starý a vzácný pán v hradě při stole sedě a jsa v trudných myšlenkách pohřížen přemítal, co by potomstvu zůstavil, aby v jeho mysli žil, a konečně v písni zatoužil. Skladatel složil na slova básníka též píseň, jejíž melodie velmi dobře líčí trudnou mysl starcovu, jež se v básni této jeví. Že skladatel píseň tu pro hluboký hlas (bas solo) napsal, svědčí opět o dobrém, ano trefném charakterisování starého pána. Mimo tyto výtečné vlastnosti má píseň ta ještě i tu do sebe, že se originálností vyznačuje.

V třetím odstavci vypravuje básník, že pijan usnuv měl sen, jak z číše vystupují rychloletí skřítkové, a kol něho poskakují, jako jarní ptáčkové.

Zde komponista zvlášť zdařile líčí hudbou slova tato. Vystupování skřítků naznačuje též vystupováním intervalů v melodii, rychlolet drobnějším rytmisováním not, a poskakování stejnoměrností rytmickou. To vše vyniká pěknou formou, originálností a vkusnou harmonií. Zvláště zdařilá jest sekvence v melodii ve vystupujících sekundách a sestupujících terciích na slova: „Kol pijana poskakují,“ kterou skladatel střídavě trojzvuky a septimovými akkordy doprovází, a poskakování skřítků tak důmyslně charakterisuje, co by se mu snad bez této sekvence (co hudebního vývrhele) bylo ani nepodařilo. Sbor tento považujeme zvlášť za velmi zdařilý. (Dokončení.)

Dopisy.

Z Milána. (Nové opery. — Životopisný nástin E. Petrelly.)

Skoro v každém svém dopisu zmínil jsem se o nových operách italských; abych i nyní nedělal výminku podotýkám, že se chystá na divadle v Janově (Genua) nová opera *Zelinda a Lindoro* od maestra Parodiho k provozování. Taktéž píše maestro Braga o nové opeře pod názvem „Caligola“ (slova od Ghislan-

zoniho). Petrellova nová opera „Giovanna II.“ která se letos poprvé v Neapoli provozovala, bude se v příštím karnevalu dávat v královském divadle v Turině. Martinotti zakoupil ji od nakladatele Luccy pro to které divadlo. Mluvě o Petrellovi, mám za to, že se českému hudebnímu čtenářstvu zavděčím, podám-li stručný životopis výtečného toho skladatele italského, který ještě nebyl podán v žádném listu. Petrella není žádným geniem; není ani Rossinim, ani Bellinim, ani Verdim, ani Mercadantem; avšak jeho opery: *Precauzioni* a *Jone* jsou díla, která dělají čest skladateli. Z četných novějších skladatelů italských dovedli se pouze *Pedrotti*, *Peri* a *Petrella* na vrcholi udržeti, vytvořivše díla, která žijí a žítí budou. — *Errico Petrella* narodil se r. 1813 v Palermu. Dvě leta na to dostal se se svými rodiči do Neapole, kdež se pak hudbě učil. Petrella měl za učitele Zingarelliho, Belliniho a Ruggiho, a jsa 17 let star podal první plod svých studií a svého talentu, dav provozovati na divadle Fenice v Neapoli komickou operu „*Il diavolo color di rosa*“, po níž v brzku následovaly: *Il giorno delle nozze* — *Lo Scroccone* — *I pirati Spagnuoli* — *Le Miniere di Freinberg*, které byl r. 1853 sepsal pro Neapol. Na to uplynulo několik let, v nichž komponování úplně zanedbával. Avšak probudiv se k činnosti složil operu „*Le Precauzioni*“, kterážto opera prošla celou Itálií, a všude s velkou pochvalou přijata jest. Opera ta je Petrellovým *mistrovským kusem* v oboru komickém, jako *Jone* v oboru vážném. Skvělý úspěch opery „*Precauzioni*“ dopomohl mu k příznivé smlouvě s ředitelstvím divadla „Fondo“ v Neapoli, pro něž složil operu „*Elena di Tolosa*.“ Opera ta nevyhověla nadějím s touto operou spojeným. Na to složil Petrella pro divadlo San Carlo operu *Marco Visconti*, která došla tak rozhodného výsledku, že se v brzku dávala na všech hlavních divadlech italských a cizích. Po ní složil Petrella „*Assedio di Leida*“, která se svého času velice líbila, nyní ale úplně z repertoiru zmizela. Následující dvě opery složil Petrella pro velké divadlo Scala v Miláně a sice: *Jone a Duca di Scilla*. První potkala se s příznivým, druhá s nepřiznivým úspěchem, tak že se o druhé opeře více už nemluví. R. 1859—60 nacházel se Petrella v Neapoli, kde se provozovaly jeho opery „*Morosina o l'ultimo de Dogi*“ a pak „*Foletti di Gresi*.“ Poslední dílo je prostřední ceny, avšak jedno komické duetto její je pravým klenotem, budíc všude smích a nadšení. R. 1861 povolán byl Petrella opět do Neapole, kde se na divadle San Carlo provozovala jeho opera „*Virginie*“, která byla přijata velmi slavně a příznivě. Na to uplynuly tři leta, aniž bylo cos slyšeti o Petrellovi; tu však obdržel od královského divadla v Turině návrh, aby pro to které divadlo novou operu složil. Petrella to učinil a složil operu „*Contessa d' Amalfi*“, která se poprvé provozovala v karnevalu 1864. Skladatel byl vlídně přijat; avšak hudba nevyhověla úplně všem požadavkům, ačkoliv obsahuje mnohá výtečná čísla. Následujícího roku (1865) složil Petrella pro divadlo San Carlo v Neapoli operu „*Celinda*“ a rok na to pro divadlo Apollo v Římě operu „*Catharina Howard*.“ Nejnovější opera *Giovanna II.*, která se letošního roku v Neapoli provozovala, je osmnáctá opera Petrellova.

Z Varšavy dne 18. května. (Pomník Chopinovi.)

Konečně dostane se zde slavnému skladateli Bedř. Chopinovi pomníku. Hr. Berg a kníže Orlov vzali na se úlohu, zaříditi k tomu účeli subskripci. Zdejší guvernér svěřil vyvedení pomníku zeti cellisty Servaise p, Cyprianu Godobskému, jehož socha Aurory na výstavě Pařížské pozornost na se obrátila. —

Z Detmoldu 5. května. (Nová opera Esmeralda.)

Dne 28. dubna provozovala se tu na dvorním divadle pětiaktová opera „*Esmeralda*“ od Bedř. Müllera s rozhodným výsledkem. Skladatel byl po každém aktu vícekrát volán.

Z Kannstadtu. (B. Molique †).

Slavný virtuos na housle Bernard Molique zemřel zde dne 10. května. Narodil se dne 7. října 1803 v Norimberku, byl dlouhá leta ozdobou Stuttgartské dvorní kapely a od r. 1820—1849 dvorním ředitelem hudby. R. 1849 stal se ředitelem konservatoře v Londýně.

Z Vršce, dne 17. května. (Koncert Hlaváče.)

Koncert p. *Hlaváče*, jenž se odbyval ve středu dne 25. května, došel velmi skvělého výsledku a hlučné pochvaly. Byla-li už zajímavá okolnost, že v koncertě tom účinkovalo čtvero umělců, kteří naskrz dosáhli v Praze svého hudebního vzdělání; zbudil p. *Hlaváč* zvláště tím zvědavost zdejších hudbomilů, že hrál na harmonium — vzácném to nástroji v končině naší — s největší technickou dokonalostí, osvědčiv při tom, že zná veškeré tajiny tohoto nyní tak módního nástroje. Umělecká zručnost páně Hlaváčova jak na piano, tak na harmonium jsou zde vůbec známy a jen toliko to podotýkám, že zbudil svým krásným přednosem na harmonium pravého nadšení mezi vybraným obecnstvem. V koncertu tom účinkovali p. *Brunet*, jenž provedl svou nokturnu velmi vkusně a významně, pak p. *Milde*, mladistvý to umělec a zdejší učitel hudby p. *Weber*. Zpěv. spolek zapěl sbor velmi precízně a došel bouřlivé pochvaly.

Z Klatov. (Koncert J. Vaňka.)

Koncertní zábava přilákala dne 6. května hojně a vybrané obecnstvo hudby milovné do besedy měšťanské. Pan *Jos. R. Vaněk* (z Rokycan), vojenský srbský kapelník při národní gardě, žák pražského konservatoria, koncertoval dne 2. května b. r. v měšťanské besedě v Domažlicích, byv podporován zpěváckým spolkem „Břetislavem.“ Přednášel několik kusů na fagot — nástroj nyní i v orchestrech venkovských méně slyšaný. Přednes nadějněho umělce byl nad míru zdařilý a vyvolal bouřlivou pochvalu, příjemnost nástroje hlavně jevila se v písni: „Červená růžičko.“ Kromě fantasmie na národní písně, již p. koncertista k všeobecné žádosti opakoval, byly předneseny kusy od Karla M. Webra a Stránského. Těší nás nevýslovně, že můžeme s pochvalou zmíniti se o tom, že byl p. koncertista důstojným způsobem podporován našimi výtečnými silami domácími. Byli to pp. *Schindler*, řed. kůru *Klička*, řed. zpěv. spolku *Mates* a *Klein*, kteří doprovázeli šmyčovým kvartetem koncertistu. P. členové zpěv. spolku bavili příjemně jedním sborem („písně české“) a dvěma solovými kvartety („Morava“ a „Kalina“) posluchače. Pan koncertista opustil již Klatovy a odebral se do Sušice, přejeme mu srdečný zdar na nové dráze u pobratimů našich, doporučujeme jej zároveň s dobrým svědomím a vřele všem přátelům hudebních požitků uměleckých.

Šum.

Z Jičína. (Příčinu živoření zdejšího spolku. — Ženský zpěv. spolek.)

Psáti o činnosti našeho bezjmeného zpěváckého spolku jest věru těžkou věcí; mnohem snadněji by se dalo psáti o jeho živoření. Čítat sice spolek náš 30 údův, ale to jen na papíře; — ten ubohý papír snese vše — v skutečnosti navštěvuje jich cvičení však pouze 8, 10, nejvýše 14 údův. A jen kdyby jich bylo as průměrně 12 v každé schůzi, to mohlo by se něco dělati, ono však těch pánů někdy přijde tak málo do cvičení, že se vůbec ani zpívati nemůže; toť ovšem věc mrzutá! A což pak teprve, jakou máme o tenory nouzi! Výteční tenoři, jací zde vloni byli, — professoři to gymnasiální — odešli, byvše povoláni na jiná místa. A na neštěstí žádný z pánů nově příšlých není tenorista. K objasnění věci dokládám, že se zpěvácký spolek skládá ze samých skoro p. t. pánů profesorů a učitelů. A kde vězí toho příčina, že mnozí pánové schůze tak špatně navštěvnjí? Odpověď na to nelze tak lehce dáti; veletěný pan ředitel, byv u valné hromadě téměř jednohlaaně zvolen, jest jistě muž, jemuž na rozkvětu spolku mnoho záleží, což dokazuje svou neunavnou pílí, jakou se o to stará, by se cvičení řádně navštěvovala; co tu tedy ty pány odstrašuje, že do cvičení nejdou? Pánové, vina to pak vaše, řekne-li se: „v krajském městě Jičíně se neudržel zpěvácký spolek.“ A že se za takovýchto poměrů neudrží, to lehce nahlédnete; lépe jest nebyti, nežli pouze živořiti; doložme pak: v malém městečku se spolek zpěvácký udrží, ve velkém, krajském městě se rozpadne; špatná to pak čest pro nás! A což tomu říkají asi páni přispívající údové? To jest velikon nečetrností, chtějí na nich, by své příspěvky odváděli za — nic! To je také brzy omrzí! — Pročež pánové, nenechte spolek tak ušlechtilý zaniknouti, navštěvujtež bedlivěji schůze a vězte, že vás dík obecnstva ne-

mine, uvidí-li toto, že spolek náš nechce zůstatí mezi těmi posledními, nýbrž, že chce důstojně zastupovati místo mu vykázané! A nyní ještě slovo o jiném teprve nastávajícím spolku. Ku mužskému zpěváckému spolku přidruží se v brzké dle dohledu době spolek dívčí, který se po čtyry měsíce již ve zpěvu cvičí a 46 údův čítá. Cvičitelé jsou pp. *Janoušek* a *Čejka*, učitelé zdejší dívčí hl. školy. Nadějný a také dosti četný tento spolek schází se ku cvičením dvakráte do téhodne, v pondělí a v pátek. Jsme věru dychtívi na výsledek prvního vystoupení p. t. ochotnic nastávajícího spolku toho, jemuž jakož i prvějšímu voláme srdečné: Nazdar!

Kronika zpěváckých spolků.

* *První sněm zpěváckých spolků českoslovanských.* V sobotu dne 15. května dopoledne shromáždili se zástupcové zp. spolků českomoravských ve velké síni radnice staroměstské k prvnímu sněmu, jež předseda pražského „Hlaholu“ p. *Josef Huleš* zahájil uvítav shromážděné stručnou a srdečnou řečí. Po té přednesl jednatel „Hlaholu“ p. dr. *Fleischmann* zprávu o vzniku jednoty českoslovanských zpěv. spolků. Myšlénka zaražiti jednotu zpěv. spolků vznikla již r. 1862 ve výboru Hlaholu, avšak uskutečnění nezdálo se býti tenkrátě ještě na čase. R. 1866 byl p. dr. *Šmolnopem* předložen tentýž návrh valné hromadě Hlaholu, kteráž jej v principu přijala, avšak teprve r. 1867 k přípravním pracím zvolila odbor sestávající z pp. dr. *Fleischmanna*, *Velišského* a *Višňáka*. Odbor ten vypracoval návrh stanov, jenž byl vloni ve schůzi zástupců zpěv. spolků s nepatrnou změnou přijat. Stanovy předloženy k úřednímu schválení, kteréž však došlo teprv v měsíci listopadu loňského roku. Tehdejší poměry nedovolovaly svolati sněm a proto odročeno tento až do jara, avšak i tu byl na závadě stav výmínečný a proto vyčkáno se svoláním sněmu až do května. Po přednesení zprávy vylíčil p. jednatel stručně výhody, jež jednota poskytuje a vyzval přítomné, aby horlivě pracovali ve prospěch všeobecný. Po té přednesl pokladník Hlaholu p. *J. Pospíšil* zprávu účetní. Příjem obnášel až dosud úhrnem 290 zl., vydání pak 7 zl. 74 kr., zbylo tudíž 282 zl. 26. kr. Stanovy vytištěny byly p. *Stýblem* zdarma. Až posud přihlásilo se k jednotě 35 zpěv. spolků, z nichž na prvním sněmu 25 spolků zastoupeno bylo 32 zástupci, a sice: z pražského Hlaholu starosta p. *Huleš*, ředitel p. *K. Bendl*, jednatel p. dr. *Fleischmann*, pokladník p. *J. Pospíšil*, obřadník *Em. Starý* a výborové pp. dr. *Šmolnop* a *JUC. Hrdlička*; z malostranského „Lumíra“ starosta p. *V. Kressl*, ze Smíchovského „Lukese“ protektor p. *J. L. Lukes* a ředitel p. *Bergmann*, z karlínského „Slavoje“ jednatel p. *Bodlák*, z brněnské „Besedy“ archivář p. *Peka*, z plzeňského „Hlaholu“ ředitel p. *Palla*, z rodnického „Řípu“ p. *J. Svoboda*, z mlado-boleslavského „Boleslava“ p. *H. Janda*, z benátského „Bohuslava“ p. *K. Černý*, z budyňského „Bivoje“ starosta p. *Kurfiršt*, z čáslavského „Kováře“ p. *J. Mašek*, z jilemnického „Brani-slava“ p. *J. Čihák*, ze smiřického „Hanky“ p. *Jan Horák*, z turnovského zpěv. spolku starosta p. *J. Hák*, ze semilského „Jizerana“ p. *Vil. Rokos*, z brandýského „Bojana“ ředitel p. *Hykeš*, z votického „Kaplíře“ p. dr. *B. Pštross*, z kraloměstského „Hlaholu“ p. *Frant. Kvasnička*, z chrudimského „Slavoje“ p. *Štěpánek*, z libeňského „Venceslava“ p. *Jiroutek*, z rokycanského „Záboje“ p. *A. Kučera*, z hlínského „Svantovita“ starosta p. *K. Adámek*, z berounského „Slávoše“ p. *Wiesenberger*, z lomnického zpěv. spolku (u Jičína) p. *J. V. Mastný* a ze zbirovského „Hlaholu“ ředitel p. *Eber*. Jelikož dle stanov ku zřízení jednoty pouze 10 zástupcův zpěv. spolků je potřebí, prohlásil předseda *Huleš* jednotu za zřízenou a zahájil první sněm její svoláním „Na zdar!“ Po té přikročeno k volbě ústředního výboru, náhradníků a přehlížitelův účtů pro příští 4 leta. Starostou zvolen p. *Huleš*, do ústředního výboru zvoleni pp. *J. L. Lukes*, *V. Kressl*, *K. Bendl*, dr. *Šmolnop*, dr. *Fleischmann*, *E. Starý*, *J. Pospíšil*, *H. Palla*, *J. Štěpánek*, *H. Janda* a

V. Wiesenberger. Za náhradníky zvoleni pp. Bodlák, J. Bergmann, JUC. Hrdlička a J. Mašek; za revisory účtů pp. Horák a Drahorad. — Mezi sčítáním lístků volebních vzaty na přetřes volné návrhy. P. dr. Šmolclop navrhnul, aby §. 12. stanov vykládán byl v ten smysl, že počet zástupců říditi se má jen dle počtu členů výkonných a nikoli dle počtu členů výkonných, přispívajících a zakládajících, načež p. Karel Adámek z Hlínka navrhnul, aby se predevzala všeobecná revize stanov. O návrhu tom rozpředla se živá debata, kteréž zúčastnili se pp. Bodlák, Háek, dr. Fleischmann, dr. Pštross a Jiroutek, vyslovující se aspoň prozatím vesměs proti opravě stanov. Debata skončena přijetím návrhu p. Šmolclopova s dodatkem p. Pštrossovým, by §. 12. vykládán byl v ten smysl, že spolek při volbě zástupce do sněmu není vázán na členy spolku, nýbrž že mu volno zvoliti zástupce i mimo členy spolku. Když byly k návrhu pp. Pštrosse za vypracování stanov pp. dru Fleischmannovi, Višňákovi a Veliškému díky vzdány a sděleno, že došel telegrafický pozdrav od zpěv. spolku jilemnického „Branislava“ prohlášen sněm za skončený.

* *K jednotě zpěv. spolků českoslovanských* přihlásily se též zpěv. spolek „Lubor“ ve Vídni a „slovanský zpěv. spolek ve Vídni“, celkem tedy 37 zpěv. spolků.

* *Stručný výtah stanov jednoty zpěv. spolků.* Účel jednoty jest pěstování a podporování zájmů všem zpěváckým spolkům společných. Účele toho se dosáhne: a) vydáváním sborů a písní vlastním nákladem a honorováním jich, b) vypisováním cen na zpěvy jedno- i vícerohlasé s průvodem i bez průvodu, c) vydáváním hudebního časopisu, pokud by vydajné jmění k uhrazení nákladu stačilo, d) uspořádáním sjezdů pěveckých a produkcí o závod, e) uspořádáním společných výletů. Členem jednoty může býti pouze zpěvácký spolek českoslovanský v zemích rakouských, zaplativ vkladné nejméně 5 zl. jednou pro vždy při vstoupení svém a roční příspěvek 5 zl. na jeden rok napřed. Povinností členů jednoty jest napomáhati všemožně k dosažení vytčeného účele; zejména pak: a) zapravovati roční příspěvek 5 zl. do pokladny jednoty počátkem každého roku napřed, b) odbírat časopis jednoty a starati se o všemožné rozšíření jeho, c) starati se o hojný odbyt hudebnin nákladem jednoty vydaných, d) účastniti se řádných sjezdů pěveckých každý čtvrtý rok odbyvaných a vyslati zástupce k společným sněmům, e) uspořádati v sídle svém každého roku veřejnou produkci v prospěch jednoty, f) starati se o společné zábavy se zpěváckými spolky sousedními, a g) podávati jednotě zprávy o činnosti své. Každý člen (spolek) jest oprávněn: a) zástupcem ze středu svého na dobu čtyř let voleným 1. veškerých společných sněmů se účastniti, 2. návrhy činiti a hlasovati, 3. ústřední výbor voliti, a volenu býti. b) Veškerých hudebnin jednotou vydaných jeden exemplář zdarma, a ostatní potřebné za sníženou cenu, c) časopis vydávaný jednotou za poloviční cenu odebrati, d) veškerých sjezdů pěveckých a produkcí společných i o závod se účastniti, e) ústřednímu výboru volné návrhy písemně činiti. Podporovatelem jednoty sluje ten, kdož jednou pro vždy jednotě částku 10 zl. r. č. věnuje, neb k ročnímu příspěvku 3 zl. r. č. do pokladny jednoty se zaváže. Jednota jest povinna: a) každý čtvrtý rok uspořádati řádný sjezd pěvecký a produkcí o závod, b) uspořádati sjezdy pěvecké a mimořádné, přeje-li si toho většina členů, c) vypsati každoročně nejméně 3 ceny na zpěvy jedno- i vícerohlasé, d) vydati každoročně nejméně 4 zpěvy, e) vydávati časopis (hudební) zájmům pěveckým věnovaný, pokud by potřebný náklad z jmění vydajného uhrazen byl. Mimo to oprávněna jest jednota: a) uspořádati koncerty za vstupné k účelům dobročinným a ve prospěch svůj, b) zábavy a výlety pěvecké, c) vydávati hudebniny nad počet svrchu vytčený a honorovati je. Správa a rokování o záležitostech jednoty náleží a) sněmům sestávajícím ze zástupců členů jednoty, b) ústřednímu výboru ze zástupců členů (spolků) na čtyři léta volenému. Do sněmu volí každý spolek na 30 členů jednoho zástupce, při čemž zbytek 20 za plný se považuje. Každý spolek méně než 30 členů čítající volí též jednoho zástupce. Sněm spolkový rozhodovati může o

všech záležitostech jednoty se týkajících a tudíž i o všech návrzích jak jednotlivých spolků tak i zástupců. Jemu se vyhražuje: voliti předsedu a výbor ústřední, náhradníky výboru a tři dozorce účetní. Výbor ústřední sestává z předsedy a 12 členů, jež sněm poslanců ze svého středu volí. Činnost svou počíná nejdéle 14 dní po svém zvolení. Výbor ústřední zvolí ze svého středu náměstka předsedy, jednatele a pokladníka. K poradám svým schází se výbor nejméně jednou za dva měsíce. Schůze tyto jsou pro členy spolků jednotlivých veřejné. Sídlo výboru ústředního je Praha. Výbor ústřední řídí vnitřní i vnější záležitosti jednoty, pokud sněmu nejsou vyhrazeny. Zejména svolává sněmy, jichž usnešení vykonává: a) rozepisuje volby zástupců dle počtu členů od výboru spolků před sjezdem mu zasláného, b) zkouší legitimační listiny vyslancův, c) sestavuje denní řád sněmu, jež 14 dní před tím v novinách uveřejňuje, d) spravuje jmění jednoty, za kteroužto příčinou příspěvky spolků jenom jemu přísluší vybírati, e) vyřizuje návrhy od spolků mu podané, f) žádá každý rok výbory spolků za podrobné zprávy o činnosti jejich, pokud tato týče se účelu jednoty a povinností jejich svrchu vytčených, podává na konci čtyřletí též zprávu o činnosti své sněmu vyslanců a postará se o uveřejnění veškerých zpráv těchto v časopise spolkovém, g) sestavuje na základě stanov zvláštní řády, jichž potřeba se objeví, h) ustanovuje a vypisuje ceny na skladby, i) volí censory k posouzení skladeb o ceny jednotou vypsané se ucházejících, k) honoruje dle potřeby skladby, jež nákladem jednoty se vydati mají, l) musí, pokud vydajné jmění stačí, starati se o řádné vydávání časopisu odborného, m) obrací se v otázkách důležitějších k členům jednoty s dotazem o jich zdání. Příjmy jednoty jsou: a) vkladné členů, b) řádné roční příspěvky členů, c) výtěžek z prodaných hudebnin, d) výtěžek z vydávaného časopisu, e) čistý výnos z produkcí jak společných tak jednotlivými spolky ve prospěch jednoty uspořádaných, f) příspěvky a dary podporovatelů a příznivců jednoty. Příjmy tyto tvoří jmění jednoty: a) základní, b) vydajné. ad a) Jmění základní sestává z vkladného členů a množí se třetinou čistého výnosu z produkcí jak společných tak i jednotlivými spolky ve prospěch jednoty uspořádaných. ad b) Jmění vydajné tvoří ostatní příjmy jednoty i s úroky z jmění základního. Jednací řeč jest česká. Jednota sídlí v Praze. Jednota se rozpadá, jestli že a) tři čtvrtiny všech vyslanců na sněmu s tím souhlasí, b) neb jestliže počet členů jednoty na 10 se ztenčí. V případě tomto připadne jmění jednoty, pakli před rozpuštěním o jmění svém ve sněmu jednota žádného opatření neučinila, zpěváckému spolku „Hlaholu“ v Praze s tou však výminkou, by vydáno bylo opět jednotě zpěváckých spolků, jež by později za tímž účelem se utvořila.

* *Lounský zpěv. spolek „Vlastislav“* provozuje k všestrannému přání dne 17. května 1869 „u tří lip“ v Lounech po druhé: „kvas krále Vondry XXVI.“, velká, romanticko-heroicko-tragická opera ve 3 jednáních od Dra J. Illnera.

* *Ženský zpěv. spolek „Cecilie“ v Heřmanově Městci* založil v r. 1868 p. Frant. Janda, první učitel na hlavní škole tamtéž (druhdy ředitel zpěv. spolku „Pernštýna“ a Ludmily“ v Pardubicích) dle stanov pěvecké jednoty „Ludmily“. Ochranitelkou spolku jest Její Jasnost kněžna Marie Kinská, protektorem měšťanosta Heřmanoměstecký, Med. Dr. p. C. H. Brik, starostkou paní Juliana Jandová, choť 1. učitele, ředitelem p. Fr. Janda, učitel IV. třídy, jednatelkou sl. Marie Hüblova; účetnicí sl. Anna Urválkova. Do výboru byly zvoleny: paní J. Srbová, sl. A. Rozmarínova, sl. Amal. Vostřelova, sl. Hedvika Hüblova. Tento ženský pěvecký spolek zkvétá utěšeně a účinkuje všestranně. Voláme mu „Na zdar!“

Zprávy.

* *České divadlo.* Dne 9. května: „Únos ze serailu“; — 11. května: „Car a tesař“; — 14. května: „Marta“ aneb: „Trh v Richmondu“, zpěvohra ve čtyřech jednáních od Fried-

richa, přeložil F. Čenský. Hudba od Flotowa (nově studováno); — 17. května (v novoměstském divadle): „Husitská nevěsta.“

Do mrtvé stagnace nynějšího repertoaru operního přišlo příjmem slečny Hanušové alespoň trochu hnutí a života; celé představení Flotowovy „Marty“ bylo řízením p. kapelníka Čecha tak čilé a precísní, že za nynějších poměrů s jeho výsledkem úplně spokojeni býti můžeme. Že tento příznivý výrok především platí o titulní úloze, již sl. z *Ehrenbergův* jako vždy výtečně zpívala, rozumí se samo sebou. Slečna Hanušová podala svou „Nancy“ nové ospravedlnění příznivých úsudků, jež jsme již při mnohých jiných příležitostech zajisté v souhlasu s obecností, které i tenkrát oblíbenou beneficiantku štědře vyznamenalo, pronášeli jak o jejím vzácném materialu, tak i o její hudební a herecké spůsobivosti; bude-li slečna i na dále držeti se dosavadních svých zásad rozhodného „pokroku“, odstraní-li takto ještě některé zbytky nestejnosti a příkrostiti zpěvu svého, a získá-li si též větší snadnosti a volnosti technické, bude zajisté patřiti mezi nejspolehlivější a nejspůsobivější síly našeho personalu „budoucnosti“. Pan Koubek vystoupil co „Lord Tristan Mikelford“ v druhé své úloze, již také slušně a obratně provedl; vůbec stanou se nyní pomocí jeho některé komické opery možnými, které v poslední době z repertoaru takorůzka docela zmizely. Ostatně bývá Tristan obyčejně o něco korpulentnějším, než ho p. Koubek představuje, sic tratí mnohý komický moment 2. a 3. jednání na svém náležitém motivování. Jak známo výbornému „Lyonel“ paně Lukesově stál p. Čech ml. co „Plumkett“ statně po boku i hrou i zpěvem svým. Souhra byla dobrá, sbory precísní. Solisté byli nejlepší v druhém jednání. — 17. května slavila česká opera Šeborovou „Husitskou nevěstou“ svůj vjezd do novoměstského divadla; dojem tohoto prvního představení ale nebyl příliš skvělý. Již to, že se dávala tato opera, v níž dekorativní část nemalou má úlohu, *odpoledne*, účinkovala velmi nemile, rušíc všechnu ilusi moderního jeviště, výhradně pro umělé osvětlení zařízeného. Hlavní příčinou ale nepříznivého dojmu bylo nemilosrdné nakládání s operou samou: celý třetí akt se vynechal, čímž se vývin děje ovšem stal naprosto nesrozumitelným; jak uvědomělý umělec takovou barbarskou amputaci svého duševního dítky, i kdyby pro všechny jeho vady a nectnosti slepým nebyl, připustiti ba sám své ruky k tomu propůjčiti může, jest a zůstane, nám navždy nepochopitelným. Provedení hudební části „Husitské nevěsty“ bylo jako vždy velmi dobré, komparserie poslední scény o něco bohatší. Obecenstvo dosti četně shromážděné nebylo potleskem skoupé a vyvolalo ku konci i skladatele, jenž svou operu sám řídil. Spoluúčinkující síly rozmnožovalo bohužel velmi nemilým způsobem několik prostořekých vrabců. O. H.

* Hudební a plastická akademie „Umelecké Besedy“ v novoměstském divadle dne 16. května. Každý rok jest to chvalitebnou snahou našich spolků a ústavů, podati četným hostům na slavnost svatojanskou do Prahy zavítavším co možná nejhojnějších a nejrozmanitějších požitků uměleckých. Letos může se „Umelecká beseda“ směle honositi výsledkem nejskvělejším; neboť hudební a plastická její akademie byla pravou slavností národní. Program měl tři části koncertní — vesměs z národních slovanských písní sestávající — jichž závěrkem byl vždy nějaký živý obraz. Co úvod přednesl orchestr řízením p. kapelníka Smetany ouverturu z písní kozáckých od A. Dargomyžského; skladba ta jest velmi pěkně a důvtipně složena na některých prstonárodních motivech a neméně krásně instrumentována, schází jí však, zejména pro úkol, který jí zde byl vykázan, vřelejšího nadšení a smělejšího, vyššího vzletu. Pak zpívali písně české p. Šebesta a smíšený sbor „Um. besedy“, moravské p. Barcal a ruské pí. Benevic-Miková — poprvé po své nemoci vystoupivší — smíšený sbor a „Hlahol“. Po těchto

zpěvích, jež solisté přednášeli v dotyčných krocích národních, následoval „tábor husitský před bojem“ s instrumentální předehrou od K. Bendla; „Kdož jste boží bojovníci“ zpíval „Hlahol“; ku konci Bendlova dramatická scena „umírající Husita“ před obrazem téhož tábora po boji, provedena p. Palečkem. — Druhé oddělení přineslo nám písně polské, solo panem Čechem ml. a dvojzpěv slečnami z *Ehrenbergův* a Hanušovou, pak písně slovenské, pány Palečkem a Lukesem a smíšeným sborem přednešené. Ku konci zase obraz: Jiří z Poděbrad co nově zvolený král český pozdraven v Týnském chrámě Rokycanou, s instrumentální předehrou od B. Smetany. V třetím a posledním oddělení zpívali pp. Lev lužické, Gerbič slovinské, Lukes a „Hlahol“ srbské národní písně. Závěrkem akademie bylo konečně velké skupení všech slovanských kmenů kolem obrovské sochy Slávie, kteréž se takovým potleskem setkalo, že hymnu V. Hálkem básněnou a Dr. Procházkou dle ukrajinské melodie upravenou takorůzka ani slyšeti nebylo. Výsledek byl — jak jsme již podotknuli — naveskrz skvělý; ze solistů, jež jsme zde všechny mohli porovnávat na tomž poli národního zpěvu lyrického, nejlépe se nám líbili paní Benevic Miková, a p. Lukes, Barcal, Paleček a Gerbič, ze skladeb samých pak česká píseň „Měla jsem chlapce“, velkoruská „už kak pal tuman“, polský dvojzpěv „Poleč piesni z miasta“ od Moniuszky, slovenské „Bože můj, otče můj“ a „Anička, kde si bola“; a co pravá perla slovanského zpěvu, jižním rázem nadchnutého slovinská „Mila mila lunica“, která se jako onen dvojzpěv musela opakovati. Bendlův „Umírající husita“ jest velmi živý a působivý obraz, jenž má mnohé krásné, v pravém smyslu slova dramatické momenty, neškodilo by mu ale jasnější článkování a poněkud jednotnější, přehlednější architektura; též předehra k „táboru husitskému“ jeví volný, však energický život. Orkestrální řízení vedl p. B. Smetana, mužské sbory řídil p. K. Bendl, smíšené p. Dr. Procházka, jenž i solové zpěvy na pianě doprovázel. Z obrazů, jež pořádali pp. P. Maixner, B. Šnirch, Dr. M. Tyrš a Kolár ml., byl „Jiří z Poděbrad“ nejdokonalším. Divadlo bylo všude přeplněno, tak že se též materiální výsledek as vyrovná výsledku uměleckému; polovička čistého výnosu věnována jest podpoře chudých studentův. O. H.

Oprava. V předešlém čísle Dalibora má v referátu o koncertu „Hlaholu“ na str. 114, v řádce 34 s hora místo „složenou“ státi: „uspořádanou byli bychom si přáli ještě o něco energičtěji přednešenou.“

* Ředitelstvo „Opera comique“ vyslovilo p. Smetanovi pochlebné přání, aby se „Prodaná nevěsta“ v Paříži provozovala. Zároveň požádán p. Smetana, aby opatřil spracování textu pro francouzské poměry.

* Koncert. Dnes o půl 5. hod. odpolední uspořádá operní zpěvačka Milka Rastelliova ve prospěch spolku ku podpoře nuzných dítek v Žofinském sále koncert, při kterém slč. Čermáková a Polláková, pak pp. Barcal, Čech, Hřímálí a Kaván poluúčinkovat budou.

* Národních písní českých vyšel právě svazek pátý (1 sešit) nákladem podnikavého obchodníka v musikaliích pana Jana Schindlera v Praze. Vplyv, jaký měly české národní písně na ducha a vkus obecnosti našeho vůbec jakož i skladatelů našich zvláště, vyličen jest dostatečně v knížce „Průvodce v oboru písní“ a za tou příčinou klademe to všem milovníkům národní hudby na srdce, aby si nejnovější svazek národních písní českých — těchto klenotů našich — opatřili. Svazek pátý vyjde o 2 sešitech, z nichžto první právě vyšel a 46 písní obsahuje. Písně ty jsou: Ach přší, přší rosička — Ach zdál je mi se v noci sen, — Ach zdál je mi se v noci sen, kuku! — Ach žalude, žalude — A já pořád, co to je — Ale pane Bože, to je švanda — Alou, alou zahrajte mně — Ančička konopě močila — Ančička z Tejna — Anduličko milá — Anduličko moje, ne-

dalas pokoje — Anduličko moje už mi vedou koně — Andulko, mé dítě — Až já půjdu z Vorlika — Bejvávalo, bejvávalo — Buď sedláče hodně vesel — Byť přšelo, jen se lilo — Co je ti, co je ti? — Co pak si myslíš, že já se vdám — Co jsem se za tebou nachodil — Co jsou nám Hosiňáci dokázali — Což ten panský mostek prohýbá se — Což ten slaviček od půl noci zpívá — Časně ráno za svítání — (tataž s jinou melodií) — Či je ta louka tam u rybníka — Či to koničky, čí to? — Dala jsi mně šátek — Dej Bůh štěstí — Děvčátko maly po poli chodí — Hejdumda — Hezkou Němkyňku — Hop, hej cibuláři — Hop, holka — Hop chaso, hejsasa! Hoře mám, nic nedbám — Hulání, hulání — Já bych si tě ráda vzala — Já do lesa nepojeďu — Já jsem zeman — Já jsem z Roudnice — Jaká by to hanba byla — Já mám louku — Jaro se otvírá — Já jsem nebyl tejden doma — Jest-li mně šafáři dceru nedáš. Veškeré tyto písně sebral a prohlédl znamenitý archivář *Jaromír Erben* a chvalně známý *Jos. Martinovský* opatřil je přiměřeným a vkusným průvodem. První sešit stojí 1 zl. 50 kr., což je zajisté velmi mírná cena. Kdo se předplatí na oba sešity (100 písní) platí pouze 2 zl. r. č. Ponechávající si ocenění písní těch jakož i posouzení průvodu na jinší čas, můžeme už nyní říci, že se písně ty důstojně řadí k vydaným už čtyřem svazkům písní národních. Úprava písní je velmi krásná — zásluha to p. Jana Schindlera.

* *Slč. Tereza Stolzova*, slavná naše krajanka zpívající nyní na divadle v Parmě uchvátila co Alžběta v opeře „Don Carlos“ tamější obecenstvo v pravém smyslu slova. „Svěžím a sympatickým horoucím a náruživým svým hlasem“ píše *parmský časopis „Patriota“* vzbudila sl. Stolzova co Alžběta nesmírného nadšení. Byla nesčíslněkrát volána a ovací nebylo ani konce. Mezi kusy, jimiž zanítila veškeré obecenstvo, byla to romance v 2. aktu a arie v 5. aktu.

* *Slč. Karolina Klettnerova*, Pražanka a dvorní koloraturní pěvkyně v Stuttgartě, je nyní bůžkem tamějšího obcenstva. Co Elsa v Lohengrinu podala dramaticky mistrovský kus. Náhlé přechody od obžaloby na bratrovraždu, k nejvyššímu štěstí a opět k ztrátě nejvyššího štěstí naznačila s opravdu uměleckou mírností a okrouhlostí.

* *Známý kapelník p. Frant. Klíma*, který po několika roků co kapelník 8. pluku husarů v Klatovech se zdržoval a všeobecné přízně nejen co výtečný hudebník ale též co upřímný a horlivý národovec požíval, byl jmenován kapelníkem u 25. pěšího pluku barona Mamuly v Terezíně. Přejeme panu kapelníkovi v jeho novém postavení srdečného zdu. Š.

* *Podobizna Alex Dreyschocka*, která se vyznačuje zvláštní věrností, vyšla v nejnovějším čísle časopisu „Illustrirte Zeitung“ v Lipsku.

* *Pan Čech*, kapelník českého divadla prozkoumav partituru národní polské opery „Svatojanské mušky“ od našeho rodáka p. *Jakuba Hössliho* ve Lvově schválil ji co nejvřeleji ředitelstvu českého divadla k provozování.

* *Pan Ant. Nedvěd* vydal u Jana Schindlera, obchodníka v musikáliích v Praze tři „*Tantum ergo*“ pro soprán, alt, tenor a bas (op. 11). Bližší úvahu svým časem.

* *Sbor k zbudování národního divadla* usnesl se na návrh výboru ve valné hromadě dne 16. května 1869, že se vypíší čtyry ceny za nejlepší díla dramatická a operní k otevření národního divadla a sice 1000 rublů slovanským dobročinným komitetem moskevským věnované za nejlepší drama, 1000 zl. r. č. za nejlepší veselohru; 1000 zl. r. č. za nejlepší operu a 1000 zl. r. č. za nejlepší komickou zpěvohru a za dva nejzdařilejší libretta po 300 zl. Lhůta ustanovena buď do 1. června 1872. Soudcové jmenování budou sborem.

* *Slč. Kroppová*, Pražanka, zpívá nyní pohostinsku na dvorním divadle v Karlsruhe.

* *Slč. Emma Velínská*, druhdy člen opery v Lubeku, pak slč. *Růžičková*, člen opery Opavské a p. *Rízi*, člen opery Plzeňské, engažováni jsou u opery v Olomouci.

* *Pan Cantarelli* (Trousil) nepřijal nabídnuté mu místo v tenoristy v Kannstadtu, nýbrž v Augsburgu.

* *Koncert Malostranského Lumíra*, jenž se odbyval dne 17. května ve prospěch pohořelých Kasejovických v sále na Žofíně, těšil se velmi příznivému výsledku; neboť veškerá čísla provedena byla s chvalnou snahou a rozhodným úspěchem, jmenovitě dlužno jmenovati „Křižáci na moři“, sbor od Bazina — Zaplesej Čechy, výtečný sbor od Jos. Drahorada — a Cikáni, efektní sbor od Fr. Vogla, které výborným řízením p. Josefa Drahorada s náležitým výrazem a jarým zápallem přednešeny byvše, zasloužily pochvaly došly. Mimo tyto slyšeli jsme slč. *Alizarovu*, která zapěvši arii z opery „La caduta di Gerico“ od Hasse a „Favoritky“ od Donizettiho osvědčila nevšední nadání a pěknou školu, začez se jí hlučné pochvaly dostalo. Konečně zapěla slč. *Alizarova* žertovnou píseň od Fr. Kavána velmi zdařile. Mladý tenorista p. *Vávra*, žák p. Lukese, účinkoval co solista, přednášeje svým sympatickým hlasem významně jednu píseň a pak ve sboru „Cikáni,“ kdež své solo efektně přednesl. Pan Ant. Benevi, vyznačil se pěkným přednosem Spohrovy barkaroly a Vieuxtempsovy tarantelly pro housle. Serenada pro housle, harmonium, piano a harfu od Gounoda, kterou pp. Benevi, Förster, dr. Procházka a Staněk provedli, došla velké pochvaly. Pan Fr. Kaván doprovázel velmi vkusně a delikátně na piano. Pan Čech nemohl v koncertě pro nevidané překážky zpívat. Ušlechtilá snaha zpěv. spolku „Lumíra“, jakož i jeho zdařilé výkony zasluhovaly věru větší návštěvy, než jaká se mu dostala v tomto koncertu, jímž si řed. pan Drahorad dobyl všestranného uznání.

* *Dům k výstavám uměleckým a koncertům*. Jak se dovidáme, jedná se o to, postavit na nábřeží proti pomníku císaře Františka vkusný dům, v němž by se výstavy umělecké pořádati a koncerty a akademie odbyvati mohly. Myšlenka tato je velmi pěkná a bylo by žádoucí, aby přišla ve skutek.

* *Čtenářsko-ochotnická jednota „Thalie“* na Malé Straně uspořádá v květnu velkou hudební a divadelní akademii, v níž provedena bude mimo jiné původní veselohra „Zmatek nad zmatek“ (rukopis) od A. B.

* *Slavný tenoristu dalmatinský Tamberlík* s vysokým Cis bude nyní se sestrami Marchisiovými pohostinsku zpívat na divadle v Jerezu (ve Španělich).

* *Uprázdňená místa*. U orchestru v Basileji (Basel) ve Švýcarsku hledá se první houslista s ročním platem 1000—1100 franků. Ucházeči necht se hlásit u Dra Burgharda v Basileji písemně, přiloživše náležité vysvědčení, že jsou schopni, zastávat místo to. — Kapelník Ed. Strauss ve Vidni (Taborstrasse) hledá pro svou kapellu hudebníka na harfu pedální. — V Pančově jest uprázdňeno místo sbornístra u srbské církve s ročním platem 800 zl. Žádosti nejdéle do polovice září. —

L i s t á r n a.

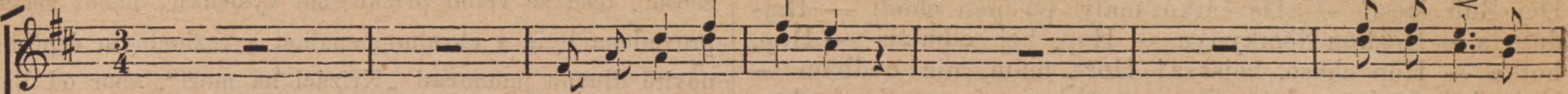
Panu A+B+C. Nabídnutí Vaše přijímáme; račte článek zaslát. Panu Hl. . . ve Vrš. . . Obstarali jsme vše dle Vaší žádosti. — Panu J. Steinwendneru, řed. v. Uh. H. — Více slok písně „Zvon“ není. — Panu Zá. . . Úplně s Vámi souhlasíme.

Touha

od Vác. Hanky, v hudbu uvedl Karel Záhorský.

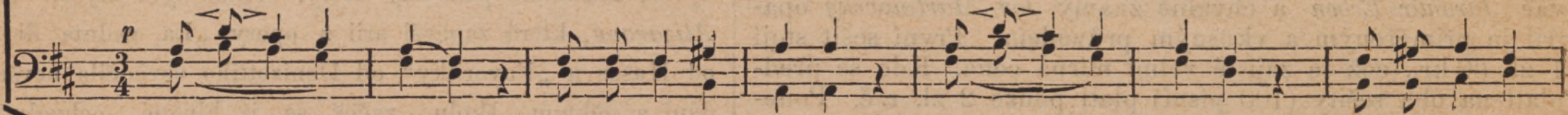
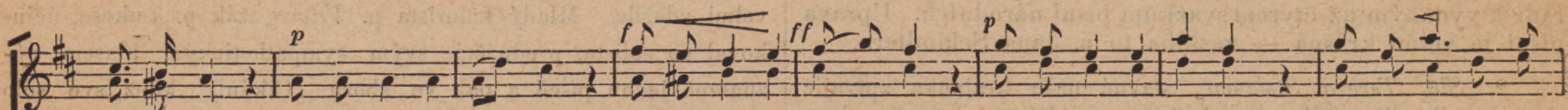
Andante.

Tenor

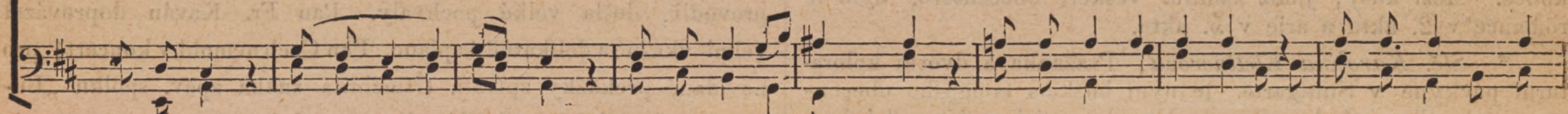

1. Ach ty Labe ti - ché, kam tak rychle spěješ? Ach slavičku něž-ný, ko-mu li - bě
 2. Měl jsem krásné děv - če pl - né něžné vnady; Vy-chvá-ti-ly mi je ro-do-hr-dé
 3. Ply-nu-la mi lé - ta bez té zrady li - ché, ja - ko lu - či - na - mi, ply-ne La-be

Bass

pě - ješ, komu li - bě pě - ješ? V chladnostinné chra - sti komu vy - je - vu - ješ srd - ce bol - né
 zrá - dy. Roz - lé - ha - ly se mé slad - ké písňě v há - ji, jak se roz - lé - ha - jí sla - ví - čko - vy
 ti - ché, ach ty La-be ti - ché, kam tak rychle spě - ješ, Ach sla - ví - čku něž - ný, ko - mu li - bě

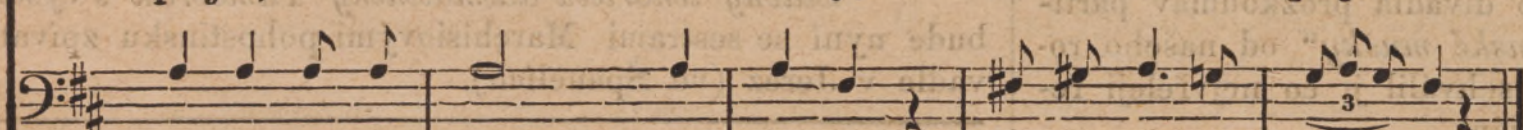
1. vuješ, srdce bol - - né
2. há-ji, sla-ví - čko - - vy
3. něžný, komu li - - bě

Tenor

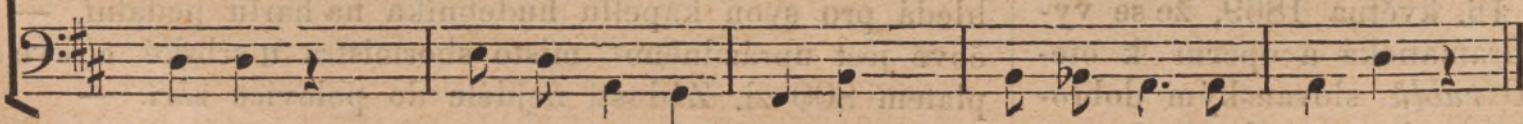
strasti, komu vy - je - vu-ješ srdce bolné srasti?
 v máji, jak se roz - lé - ha - jí sla - ví - čko - vy v máji.
 pě-ješ, ach slavičku něžný, ko-mu li - bě pě-ješ?

Bass I.

Komu vy - je - vu-ješ
 Jak se roz - lí - ha - jí
 Ach sla - ví - čku něžný

Bass II.

Ko-mu vy - je - vu-ješ
 Jak se roz - lé - ha - jí
 Ach sla - ví - čku něžný